

Sapsan-luotijuna eli Muuttohaukka liikennöi Pietarin, Moskovan ja Niži Novgorodin välillä.

Tolstoin hengessä junalla Moskovaan jo 60 vuoden ajan

16.10.2017 14.00

Tsaarinaikainen sotilasmarssi Vapaa Venäjä helähtää soimaan juuri sillä hetkellä, kun Tolstojuna lähtee Moskovan Leningradskaja-asemalta kohti Helsinkiä. Helsingin-juna on lähtenyt samalle matkalle nyt jo 60 vuotta.

TEKSTI JA KUVAT: REIJO HÄRKÖNEN

Ennen lähtöä on Moskovassa jo juhlistettu kuutta vuosikymmentä ja etenkin juuri nyt uusittuja makuuvaunuja ja uutta ravintolavaunua. Venäläisethän osaavat nämä juhlatjut, niin nytkin. Venäjän tunnetuin suomalainen, näyttelijä **Ville Haapasalo**, vetää tilaisuuden. Venäjän rautateiden RZD:n pääjohtaja **Mihail Akulov** suitsuttaa Suomen ja Venäjän rautateiden yhteistyötä, onhan Tolstoi ensimmäinen pysyvä rautatielinkei Eurooppaan Venäjältä. VR:n kaukoliikennejohtaja **Ari Vanhanen** jatkaa samoilla linjoilla. Venäjän liikenne on VR:lle tärkeä, ja etenkin Allegron myötä matkustajamäärät ovat kasvaneet kaksi ja puolikertaiseksi. Kun Tolstoi sai nyt uudet vaunut, toivotaan myös Moskovaan suuntautuvan matkustuksen kasvavan.

Venäjän-liikenne on VR:n käyntikortti ulkomaille, muuallehan ei junalla Suomesta pääse. Etenkin Allegron liikenne kasvaa entisestään, kunhan ensin suomalaiset saavat viisumivapauden Venäjälle myös juniin. Venäläisten viisumivapaus on kauempana, vaikka viisumin Suomeen saa nyt helpommin ja halvemmalla kuin suomalainen saa Venäjän viisumin.

Nyt viisumi voi maksaa vielä saman kuin matkalippu, joten viisumin poistuminen olisi iso asia, muistuttaa Ari Vanhanen. Esitykset on tehty ja ne ovat käsittelyssä Venäjän hallinnossa. Viisumit venäläisille eivät taas ole Suomen asia, vaan päätökset tehdään Euroopan unionissa. Ukrainan kriisi viivästyttää kehitystä.

Puheet on pidetty, Ville Haapasalo on saanut lahjana Venäjän rautateiden komean koppelakin mustan piponsa tilalle, ja Venäjän rautateiden oma puhallinorkesteri jatkaa musisointiaan asemahallissa. Juhlajuna on pitkä, 14 vaunua. Vaunun 12 ovelta odottaa vaunuisäntä Aleksei Nikanorov. Vanhaan Tolstoihin verrattuna uusi juna on tietenkin uudenkarhea, Siemensin Trevissä eli Moskovasta Suomen suuntaan sijaitsevassa kaupungissa rakentama. Uutta on myös suihku vaunun päädyssä. Nikanorov on ylpeä ja tyytyväinen työpaikastaan, kuusi päivää töissä, kuusi vapaata, ja matkustajat ovat mukavia. Jokaisessa vaunussa on vaunuemäntä tai -isäntä palvelemissa matkalaisia.

Jo edellisenä päivänä menomatalla Pietarissa pistäytyessä sikäläinen opas, syntyjään inkeriläinen, valitti suomalaisten turistien vähyyttä. Mikä lie suomalaiset pelottanut? Samaa puhuu opas Ljudmila Moskovassa; kun entisaikaan kaupungissa oli 30 suomenkielistä opasta, nyt on vain kaksi, ja näillekään ei tahdo riittää töitä. Ljudmila miettii syitä: Moskovan hotellit ovat järjettömän kalliita, ja viisumikin maksaa paljon ja on hankala anoa. Suomalaisia kaivataan niin Pietarissa kuin Moskovassakin, ja Ljudmila olisi monta kertaa mieluummin suomalaisten kuin muiden kanssa, vaikka jopa vodkaturistien. Eilenkin opastettavana oli vietnamilainen ryhmä, jota ei kiinnostanut mikään muu kuin ostaminen. Suomalaiset ovat sentään..... no, sanotaanko sivistysturisteja.

Uusissa vaunuissa asiat ovat kohdallaan. Pyyheliinat on nimikoitu tyylikkäästi rautatieyhtiön nimiin, ykkösluokassa on tarpeelliset varusteet kuten ompelusetti ja kengänkiillotusvälineet. Oma Leo Tolstoi -suklaakin on tehty. Valo-opasteet vaunun päissä kertovat kaiken tarpeellisen, ajan, lämpötilat ulkona ja sisällä, suunnan ravintolaan, tiedon onko wc vapaa. Kun joku matkustaja kysyy, kuka Tolstoi, junan henkilökuntaa on opastettu kirjailijan taustoihin. Ravintolavaunussa on kuvia kirjailijasta.

Kun ennen Tolstoissa ei ymmärretty luotokortin perään, nyt ravintolavaunussa käyvät kortit. Silloin kun tuli uutinen ravintolavaunun uusimisesta, vanhan Tolstoin ystävät pelästyivät, josko kaikki vanha perinne tuhotaan ja ravintolavaunusta tulee steriili ja hengetön. Niin ei onneksi tapahtunut, muutokset olivat pieniä, ja vanhat perinteet ovat näkyvillä. Edelleen ravintolavaunussa ruoat tehdään paikan päällä ja tarjoillaan posliinilautasilla.

Mutta palataanpa vielä lähtölaiturille Leningradskajan asemalle. Edessä on 13,5 tunnin matka 1 100 kilometrin päähän. Laiturilla virittelee Venäjän rautatieyhtiön puhallinorkesteri jo lähtömusiikkia. "Vapaa Venäjä" kaikuu vielä, kun juna kolkuttelee jo kohti Helsinkiä.

Mitenkäs ne sanat menivätkään? "Meitä keisarit ei enää hoivaa, eikä veriset julmuriakaan. Jo ääni vapauden, kultahelminä helähtelee."

Näin uskomme, kun Tolstoi aiempaa leveämmillä vuoteillaan soudattaa meidät unten maille joskus Tverin, suomalaisalueen seutuilla, siellä missä nämäkin makuuvaunut on tehty.

Venäjän junat

Allegro

Allegro on vinyt Pietariin vuodesta 2010. Nyt liikennöidään neljästi päivässä. Matka-aika on 3,5 tuntia. Halvimmat lähdöt ovat aamulla, yhteen suuntaan 39 euroa. Hinnoittelua ollaan uudistamassa; hiljaisina aikoina pääsee halvemmalla.

Sapsan

Nopeat junat kulkevat mm. Pietarin ja Moskovan välillä. Tavallinen junamatka kestää 9 tuntia, Sapsan vajaat 4 tuntia.

Tolstoi

Moskovan ja Helsingin välinen junaliikenne alkoi 1954. Nyt junan nimi on Tolstoi. Juna lähtee molemmista suunnista illalla. Halvin yhdensuuntainen lippu maksaa 116 euroa. Syksyllä tulee edullisempi ennakkolippu.

Siperian junat

Legendaarinen Trans-Siberian -juna on monen maailmanmatkaajan unelma. Matka Moskovasta pääteasemalle Vladivostokiin kestää viikon. Välillä voi pysähtyä, esimerkiksi Irkutskissa ja Baikäljärvellä.

Junan logo näkyy ravintolassa ja myös pyyhkeissä.

Aleksei Nikanorov palvelee matkustajia kuutena päivänä Tolstoissa, seuraavat kuusi ovat vapaapäiviä.

Ville Haapasalo esiintyi lähtöseremonioissa.

Kari Rae ohjaa Allegron Pietariin 220 kilometrin tuntinopeudella.

Tolstoin hytit ovat mukavat, ja uutuutena vaunusta löytyy myös suihku.

Venäjän rautateiden soittokunta lähetti Tolstoin juhlamatkalle Helsinkiin.

